

STORTINGET

Innst. 396 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument 8:255 S (2024–2025)

**Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om
Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Bård Hoksrud og Morten Stordalen om henvisningsrett for fysioterapeuter**

vedlegg til denne innstillingen. Det er ikke avholdt høring i saken.

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- Stortinget ber regjeringen sikre at fysioterapeuter får mulighet til å tilegne seg nødvendig kompetanse for henvisning til bildediagnostikk, og at fysioterapeuter med slik kompetanse gis henvisningsrett.
- Stortinget ber regjeringen sørge for at Helse- og omsorgsdepartementet utarbeider krav til innholdet i et kurs om henvisning til bildediagnostikk, for eksempel tilsvarende kurset som tilbys ved Universitetet i Bergen for manuellterapeuter.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens behandling

Komiteen har bedt om uttalelse fra helse- og omsorgsministeren, som har uttalt seg om forslagene i brev til komiteen datert 6. mai 2025. Brevet følger som

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kamzy Gunaratnam, Tove Elise Madland, Even A. Røed og Truls Vasvik, fra Høyre, Sandra Bruflot, Erlend Svardal Bøe og lederen Tone Wilhelmsen Trøen, fra Senterpartiet, Siv Mossleth og Kjersti Toppe, fra Fremskrittspartiet, Bård Hoksrud, fra Sosialistisk Venstreparti, Marian Hussein, fra Rødt, Seher Aydar, fra Kristelig Folkeparti, Hadle Rasmus Bjuland, og fra Pasientfokus, Irene Ojala, viser til Representantforslag 255 S (2024–2025) om henvisningsrett for fysioterapeuter. Komiteen hadde ikke en skriftlig høringsrunde, men har mottatt ett skriftlig innspill fra Norsk Fysioterapeutforbund, som støtter forslaget, samtidig som at forbundet mener at en slik henvisningsrett også må gjelde henvisning til ulike deler av spesialisthelsetjenesten.

Komiteen merker seg at Norsk Fysioterapeutforbund skriver:

«Det er behov for bedre samarbeid om pasientgruppen. Henvisningsretten kan bidra til økt samhandling mellom behandlere på langs og på tvers av helsetjenesten, det vil si mellom ulike behandlere i kommunehelsetjenesten, men også mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten.»

Komiteen viser til at statsråden i sitt svarbrev til komiteen, datert 6. mai 2025, skriver:

«I stortingsmeldingen om framtidens allmennlegetjenester og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus (Meld. St. 23 2024–2025) står følgende: 'Regjeringen vil vurdere om henvisning fra fysioterapeut bør gi grunnlag for dekning av utgifter til poliklinisk undersøkelse og behandling i spesialisthelsetjenesten. Dette vil bety at flere fysioterapeuter vil kunne få tilsvarende mulighet som manuellterapeuter til å henvise til spesialisthelsetjenesten. Disse tiltakene vil utvikle fysioterapitjenesten, gi bedre oppgavedeling i tjenestene og kan gi forbedret tilbud til personer med muskel og skjelettlidelser'.»

Komiteen viser i tillegg til at statsråden i sitt svarbrev skriver:

«Foreløpig mener jeg kunnskapsgrunnlaget ikke er godt nok for å beslutte en endring, og jeg ønsker derfor som oppfølging av tiltaket i stortingsmeldingen å gi oppdrag til Helsedirektoratet om å utrede problemstillingen.»

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Fremskrittspartiet, viser til at fysioterapeuter både kan og skal henvise videre til et annet behandlingsnivå eller til helsepersonell med annen kompetanse der dette er nødvendig og mulig, jf. kravet til faglig forsvarlighet i helsepersonelloven § 4. Flertallet understreker at denne saken handler om «henvisningsrett» med tanke på å utvide personellkretsen til poliklinikkforskriften, samt hvordan man skal tilby nødvendig kompetanse for slik henvisningsrett.

Flertallet viser til at poliklinikkforskriften regulerer adgang til å henvise til spesialisthelsetjenesten. I dag skal pasienten normalt være henvist fra lege, kiropraktor, manuellterapeut, tannlege eller psykolog for at det skal ytes godtgjørelse etter forskriften.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til at det i stortingsmeldingen om framtidens allmennlegetjenester og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus (Meld. St. 23 (2024–2025)) står følgende:

«Regjeringen vil vurdere om henvisning fra fysioterapeut bør gi grunnlag for dekning av utgifter til poliklinisk undersøkelse og behandling i spesialisthelsetjenesten.»

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser videre til at dette vil bety at flere fysioterapeuter vil kunne få tilsvarende mulighet som manuellterapeuter til å henvise til spesialisthelsetjenesten.

Dette flertallet viser til at disse tiltakene vil utvikle fysioterapitjenesten, vil gi bedre oppgavedeling i tjenestene og kan gi forbedret tilbud til personer med muskel- og skjelettlidelser.

Dette flertallet viser også til tidligere svar fra statsråd Jan Christian Vestre på skriftlig spørsmål om samme tema fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, jf. Dokument nr. 15:2651 (2023–2024).

Dette flertallet mener kunnskapsgrunnlaget ikke er godt nok for å beslutte en endring, og støtter statsråden i å gi oppdrag til Helsedirektoratet om å utrede problemstillingen. Dette flertallet viser videre til at en slik utredning vil måtte vurdere både hvilke fysioterapeuter dette eventuelt bør gjelde for, og kompetansekrav, samt økonomiske, administrative og personellmessige vurderinger av forslagene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Pasientfokus viser til at fysioterapeuter siden 2018 har kunnet gi behandling med refusjon uten henvisning fra lege, og at de dermed allerede har et selvstendig behandlingsansvar. Likevel må fysioterapeuter i dag involvere fastlege for å rekvirere bildediagnostikk, noe som bidrar til unødig dobbeltarbeid og lang ventetid for pasientene.

Disse medlemmer mener at også osteopater og naprapater fyller en viktig rolle som primærkontakter i helsevesenet, og peker på at begge grupper har høyskoleutdanning med solid faglig grunnlag for å vurdere behovet for tilleggsundersøkelser. I behandlingen av Prop. 236 L (2020–2021) ble det lagt til grunn at disse gruppene har en selvstendig og pasientnær rolle, sammenlignbar med fysioterapeuter og kiropraktorer.

Disse medlemmer viser til erfaringene fra innføringen av henvisningsrett for manuellterapeuter og kiropraktorer, hvor evalueringer har vist bedre prioritering, kortere ventetider og reduserte kostnader. Tilsvarende gevinster kan forventes dersom også fysioterapeuter, osteopater og naprapater får tilsvarende verktøy, forutsatt at de gis mulighet til å ta nødvendig kurs i henvisningskompetanse.

Disse medlemmer viser til regjeringens signaler i meldingen om allmennlegetjenesten (Meld. St. 23 (2024–2025)), hvor det vektlegges at ulike profesjoner bør brukes der det er hensiktsmessig, og at man blant annet bør se på profesjonsnøytrale takster og utvidet verktøykasse for annet helsepersonell. Disse medlemmer mener det derfor er naturlig og i tråd med regjeringens ambisjoner å gi disse yrkesgruppene henvisningsrett.

Disse medlemmer mener forslaget vil bidra til mer effektiv ressursbruk, kortere pasientforløp og avlastning for en presset fastlegetjeneste. Det bør derfor åpnes for at både fysioterapeuter, naprapater og osteopater gis mulighet til å henvise til bildediagnostikk og spesialisthelsetjenesten etter gjennomført og godkjent kompetanseprogram.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at fysioterapeuter får mulighet til å tilegne seg nødvendig kompetanse for henvisning til bildediagnostikk, og at autorisert helsepersonell innen disse profesjonene med slik kompetanse gis henvisningsrett.»

«Stortinget ber regjeringen sikre at naprapater får mulighet til å tilegne seg nødvendig kompetanse for henvisning til bildediagnostikk, og at autorisert helsepersonell innen disse profesjonene med slik kompetanse gis henvisningsrett.»

«Stortinget ber regjeringen sikre at osteopater får mulighet til å tilegne seg nødvendig kompetanse for henvisning til bildediagnostikk, og at autorisert helsepersonell innen disse profesjonene med slik kompetanse gis henvisningsrett.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Helse- og omsorgsdepartementet utarbeider krav til innholdet i et kurs om henvisning til bildediagnostikk, tilpasset de ulike profesjonene med henvisningsrett, for eksempel etter modell av kurset som tilbys ved Universitetet i Bergen for manuellterapeuter.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Pasientfokus:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sikre at fysioterapeuter får mulighet til å tilegne seg nødvendig kompetanse for henvisning til bildediagnostikk, og at autorisert helsepersonell innen disse profesjonene med slik kompetanse gis henvisningsrett.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sikre at naprapater får mulighet til å tilegne seg nødvendig kompetanse for henvisning til bildediagnostikk, og at autorisert helsepersonell innen disse profesjonene med slik kompetanse gis henvisningsrett.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sikre at osteopater får mulighet til å tilegne seg nødvendig kompetanse for henvisning til bildediagnostikk, og at autorisert helsepersonell innen disse profesjonene med slik kompetanse gis henvisningsrett.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen sørge for at Helse- og omsorgsdepartementet utarbeider krav til innholdet i et kurs om henvisning til bildediagnostikk, tilpasset de ulike profesjonene med henvisningsrett, for eksempel etter modell av kurset som tilbys ved Universitetet i Bergen for manuellterapeuter.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:255 S (2024–2025) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud og Morten Stordalen om henvisningsrett for fysioterapeuter – vedtas ikke.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 22. mai 2025

Tone Wilhelmsen Trøen

leder

Siv Mossleth

ordfører

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/1776-

6. mai 2025

Dokument 8:255 S (2024-2025) – representantforslag om henvisningsrett for fysioterapeuter

Jeg viser til brev av 24. april 2025 der Helse- og omsorgskomiteén ber om min uttalelse til representantforslaget om henvisningsrett for fysioterapeuter fremmet av stortingsrepresentantene Bård Hoksrud og Morten Stordalen i Dokument 8:255 S (2024-2025).

Først vil jeg trekke frem at fysioterapeuter både kan og skal henvise videre til et annet behandlingsnivå eller til helsepersonell med annen kompetanse når dette er nødvendig og mulig, jf. kravet til faglig forsvarlighet i helsepersonelloven § 4. Slik jeg forstår spørsmålet handler saken om «henvisningsrett» her om å utvide personellkretsen til poliklinikkforskriften, samt hvordan man skal tilby nødvendig kompetanse. Poliklinikkforskriften regulerer adgang til å henvise til spesialisthelsetjenesten. I dag skal pasienten normalt være henvist fra lege, kiropraktor, manuellterapeut, tannlege eller psykolog for at det skal ytes godtgjørelse etter forskriften.

I stortingsmeldingen om framtidens allmennlegetjenester og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus (Meld. St. 23 2024–2025) står følgende: «*Regjeringen vil vurdere om henvisning fra fysioterapeut bør gi grunnlag for dekning av utgifter til poliklinisk undersøkelse og behandling i spesialisthelsetjenesten. Dette vil bety at flere fysioterapeuter vil kunne få tilsvarende mulighet som manuellterapeuter til å henvise til spesialisthelsetjenesten. Disse tiltakene vil utvikle fysioterapitjenesten, gi bedre oppgavedeling i tjenestene og kan gi forbedret tilbud til personer med muskel og skjelettlidelser*».

Jeg viser for øvrig til tidligere svar på skriftlig spørsmål om samme tema fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, jf. Dokument nr. 15:2651 (2023-2024). Foreløpig mener jeg kunnskapsgrunnlaget ikke er godt nok for å beslutte en endring, og jeg ønsker derfor som

oppfølging av tiltaket i stortingsmeldingen å gi oppdrag til Helsedirektoratet om å utrede problemstillingen. En slik utredning vil måtte vurdere både hvilke fysioterapeuter dette ev. bør gjelde for og kompetansekrav, samt økonomiske, administrative og personellmessige vurderinger av forslagene.

Jeg mener derfor at regjeringen følger opp intensjonen bak forslaget, men at det er behov for ytterligere vurderinger og utredning av saken.

Med hilsen

Jan Christian Vestre

